

Aan de Regering van Curaçao d.t.v.,
de Minister van Economische Ontwikkeling
Fort Amsterdam 17
Curaçao

Datum: Curaçao, 15 april 2013

Ref.nr.: 068/2013-SER

Betreft: ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen strekkende tot de instelling van een economische zone als bedoeld in de Landsverordening economische zones 2000 (P.B. 2011, no. 17 (G.T.))

Naar aanleiding van het Besluit van de Raad van Ministers gedateerd 23 januari 2013 met betrekking tot zaak nr. 2012/27467, 2012/42470, en 2012/37892 is de Sociaal Economische Raad, hierna "de SER", verzocht om advies uit te brengen betreffende het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen strekkende tot de instelling van een economische zone als bedoeld in de Landsverordening economische zones 2000 (P.B. 2011, no. 17 (G.T.)). De Sociaal-Economische Raad brengt hierbij advies uit.

Het ontwerp is in behandeling genomen in de voorbereidende vergadering van de SER op 22 februari 2013, 8 maart 2013 en 5 april 2013.

Bijgaand advies is in de plenaire vergadering van 5 april 2013 vastgesteld.

Voor een inhoudelijke uiteenzetting wordt verwezen naar bijgevoegd advies.

Namens de Sociaal Economische Raad,

De fungerend voorzitter,

Mr. J.H. Jacobs

de Secretaris,

Mw. drs. J.J. Provence

c.c.: - Wetgeving en Juridische Zaken
- Minister van Algemene Zaken

Advies van de Sociaal Economische Raad zoals vastgesteld in de plenaire vergadering van 5 april 2013 betreffende het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen strekkende tot de instelling van een economische zone als bedoeld in de Landsverordening economische zones 2000 (P.B. 2011, no. 17 (G.T.)).

1. Inleiding

Bij besluit van de Raad van Ministers gedateerd 23 januari 2013 met betrekking tot het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen strekkende tot de instelling van een economische zone, onder de naam E-zone Mahuma, als bedoeld in de Landsverordening economische zones 2000 (P.B. 2011, no. 17 (G.T.)), zaaknr. 2012/27467, 2012/42470, en 2012/37892 is de Sociaal Economische Raad (hierna "de SER") verzocht om een advies uit te brengen.

In de Landsverordening economische zones 2000 is bepaald dat bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, economische zones kunnen worden ingesteld en opgeheven. Curaçao telt momenteel 12 e-zones. De grootste e-zones zijn de E-zone Koningsplein en de E-zone Hato. Dit zijn tevens de enige e-zones waar goederen mogen worden opgeslagen en verhandeld, maar betreffende e-zones zijn deels ook gericht op dienstverlening. De overige 10 e-zones, te weten E-commerce Park, E-Powerhouse, New Haven E-zone, E-Trading House, E-zone van Engelen, EOCG E-zone, E-zone Landhuis Joonchi, E-zone Scharlooweg, E-zone Hoogstraat en E-zone Annaschool zijn gericht op e-commerce en internationale dienstverlening.

In de nota van toelichting wordt vermeld dat de Curaçao Technology Exchange N.V. (CTEX) een verzoek heeft ingediend voor het instellen van een e-zone in Mahuma, en het aanwijzen van een beheerder.

2. Inhoud van het ontwerp

Het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen strekkende tot de instelling van een economische zone als bedoeld in de Landsverordening economische zones 2000 (P.B. 2011, no. 17 (G.T.)) strekt ingevolge de nota van toelichting tot de instelling van een economische zone onder de naam E-zone Mahuma.

Het ontwerp-landsbesluit bevat vijf paragrafen met 13 artikelen, waarin onder andere de volgende zaken worden geregeld:

- de begripsbepaling (artikel 1);
- de instelling van de economische zone en het gebruik (artikel 2,3 en 4);
- het eigendom en beperkte rechten (artikelen 5 tot en met 10);
- een bijzondere bepaling (artikel 11);
- de slotbepalingen (artikel 12 en 13).

3. Standpunten van de Sociaal Economische Raad

3.1 Economische effecten van de instelling van een e-zone

In de memorie van toelichting op de Landsverordening economische zones 2000 wordt gesteld dat met de instelling van economische zones wordt beoogd de economische ontwikkeling van Curaçao te bevorderen. Deze doelstelling van de regering is terug te vinden in artikel 3 van de Landsverordening economische zones 2000. Artikel 3, tweede lid sub c, van de Landsverordening bepaalt dat de toelating tot een economische zone slechts wordt verleend indien van het door de rechtspersoon uit te oefenen bedrijf verwacht kan worden dat het zal bijdragen tot de economische ontwikkeling van Curaçao.

Deze bijdrage aan de economische ontwikkeling van Curaçao kan plaatsvinden door:

- de uitbouw van Curaçao als internationaal distributiecentrum door goederen in hoofdzaak naar het buitenland te verhandelen, dan wel als internationaal centrum van dienstverlening door diensten in hoofdzaak aan het buitenland of aan in een economische zone gevestigde bedrijven te verlenen;
- de stimulering van de instroom van deviezen op Curaçao; of
- de directe of indirecte bevordering van werkgelegenheid.

De vereisten voor toe te laten ondernemingen tot een e-zone zoals opgenomen in artikel 3, tweede lid sub c, van de Landsverordening economische zones 2000 zijn zodanig dat een onderneming met een beperkte bijdrage aan de economie van Curaçao in principe reeds in aanmerking komt voor toelating. Dit betekent dat de reële economische aanwezigheid c.q. substance van de onderneming gering kan zijn. Daarnaast dient opgemerkt te worden dat als een vennootschap eenmaal is toegelaten tot een e-zone gebied in de praktijk nauwelijks meer wordt gecontroleerd of de vennootschap inderdaad nog voldoet aan de voorwaarden. De bijdrage van in de E-zone gevestigde bedrijven aan de economie van Curaçao is hierdoor niet meetbaar. De SER vraagt de aandacht van de regering hiervoor.

Hoewel de huidige e-zone wetgeving voldoet aan internationale standaarden¹, geeft de SER de regering in overweging om de eisen met betrekking tot de bijdrage aan de lokale economie zoals opgenomen in de Landsverordening Economische Zones 2000 aan te scherpen, zodat een reële bijdrage aan de economie van Curaçao in grotere mate verzekerd is. De SER stelt concreet voor om, rekeninghoudend met de internationale concurrentiepositie van Curaçao als vestigingsplaats, eisen te stellen aan onder meer de minimaal te verschaffen werkgelegenheid en/of minimumbedragen voor jaarlijks van lokale ondernemers af te nemen goederen en diensten. De SER geeft daarbij tevens aan de regering in overweging jaarlijks te toetsen of het bedrijf nog aan de vereisten voldoet.

Uit de aanvraag tot instelling van een E-zone op Seru Mahuma blijkt dat E-zone Mahuma volledig zal worden aangewend voor de bouw van een datacenter en internet exchange point door Curaçao Technology Exchange N.V.

Curaçao Technology Exchange N.V. (CTEX) is opgericht op 1 juni 2011. De naamloze vennootschap is naar Curaçaos recht opgericht en geregistreerd in Curaçao, met de mogelijkheid om elders branches te hebben.

De doelstellingen van CTEX die betrekking hebben op de vergunning voor het toelaten van CTEX tot de e-zone zijn tweeledig:

¹ J.R. Kos, De economische zones van Curaçao; Analyse van een tropische belastingfaciliteit met aanbevelingen voor de toekomst., Vrije Universiteit Amsterdam, Februari 2007.

- het ontwikkelen, bouwen en beheren van vastgoed in het algemeen en kantoren en/of een datacenter in het bijzonder;
- advisering en dienstverlening op het gebied ontwikkeling en beheer van kantoren en/of van de opslag van data.

CTEX is reeds in 2012 gestart met de bouw van de eerste van uiteindelijk vier units van een high-density Tier-IV datacenter en internet exchange point op Seru Mahuma. Volgens het businessplan is met de bouw en inrichting van het datacentrum een investering gemoeid van ongeveer 28 miljoen US dollar.

De dienstverlening van CTEX behelst het administreren, beheren en verbinden van data waarbij de volgende specifieke diensten worden geleverd:

- infrastructuur en "cloud" diensten;
- beheerde "hostingservices";
- bedrijfscontinuïteitsdiensten/noodwerkplekken;
- fysieke en digitale mediaopslag en archiefdiensten;
- netwerk- en collocatiediensten; en
- beheerde beveiligingsdiensten.

De dienstverlening van CTEX is gericht op ondernemingen en overheden in het Caribisch gebied, Noord-, Midden- en Zuid-Amerika en Europa. Het datacenter is op dit moment het enige Tier-IV datacenter in het noordelijk deel van Zuid-Amerika en het Caribisch gebied. In Miami is reeds een Tier-IV datacenter gevestigd (Terremark Worldwide, Inc.). Dit datacentrum werd speciaal ontworpen en gebouwd om Latijns-Amerika en de Cariben met de rest van de wereld te verbinden.

CTEX geeft in zijn businessplan aan dat de samenvoeging van verschillende diensten uniek is en het datacentrum van CTEX daardoor geen concurrentie heeft in de regio.²

3.2 Bijdrage aan de economische ontwikkeling

De SER veroorlooft zich met betrekking tot de bijdrage aan de economische ontwikkeling van Curaçao van de instelling van de E-zone Mahuma en de vestiging van CTEX in betreffende e-zone de volgende opmerkingen te plaatsen.

Bevordering van werkgelegenheid

Op pagina 67 van het businessplan van CTEX wordt gesteld dat per unit ongeveer 40 arbeidsplaatsen gecreëerd zullen worden, die aanvankelijk door zowel internationale als lokale professionals ingevuld zullen worden. Volgens CTEX worden de 40 arbeidsplaatsen binnen nu en het eerste half jaar van 2014 vervuld. Momenteel heeft CTEX 12 personeelsleden in dienst en het jaar 2013 zal afgesloten worden met ongeveer 30-35 personeelsleden.

CTEX stelt tevens dat het bedrijf zich zal richten op de ontwikkeling van lokaal talent en dat de staf op termijn uitsluitend uit lokale professionals zal bestaan.³ Daarnaast stelt CTEX in zijn businessplan dat het bestaan van het datacenter met zich mee brengt dat universiteiten hun curriculum zullen aanpassen aan de laatste trends op het gebied van technologie, dat

²Terremark Worldwide, Inc., gevestigd in Miami, is een datacenter van dezelfde categorie, maar biedt volgens het businessplan van CTEX (pagina 50) niet dezelfde samenvoeging van dienstverlening, waardoor het volgens CTEX geen vergelijkbare concurrent is.

³Curaçao Technology Exchange N.V. Businessplan 2011 Revision 10.6 –August 25, 2011, pag. 67

het aanbod van lokaal talent hierdoor zal toenemen en dat het niveau van lokale kennis van IT zal stijgen.⁴

CTEX heeft momenteel een tiental functieprofielen voor functies die nog vervuld moeten worden. Het betreft met name ICT-functies voor zowel het midden- als het hogere kader met een grote mate van werkervaring. Bepaalde functietitels, zoals die van senior network engineer, zullen door meerdere personeelsleden worden gedragen.

Uit informatie van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling Arbeid en Welzijn (SOAW) is gebleken dat bij het desbetreffende Ministerie een aantal geïnteresseerden en kandidaten voor de verschillende functies zijn ingeschreven, maar dat deze niet voldoen aan alle eisen zoals omschreven in de functieprofielen van CTEX. Het vereiste van minimaal vijf jaar werkervaring in een vergelijkbare functie vormt hierbij een belangrijk knelpunt volgens het Centrum voor Arbeid.

De SER vraagt aandacht voor het gegeven dat werkzoekenden niet verplicht zijn om zich in te schrijven bij het Centrum voor Arbeid van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling Arbeid en Welzijn, en dat daardoor geen totaalbeeld beschikbaar is met betrekking tot de potentiële lokale kandidaten voor de functies bij CTEX.

De SER juicht toe de vestiging van CTEX in de E-zone Mahuma en de toename van werkgelegenheid, voor zover het functies betreft die op de korte of middellange termijn lokaal vervuld kunnen worden.

Naar het oordeel van de SER dient CTEX in dit kader concreet te onderbouwen op welke wijze er binnen het bedrijf sprake zal zijn van overdracht van kennis op het gebied van technologie en management aan lokale werknemers en tevens te vermelden op welke termijn zij verwacht uitsluitend met lokale professionals te werken zoals wordt gesteld op pagina 67 van het businessplan.

In dit verband acht de SER het noodzakelijk dat tijdig om-, her- en bijscholen van de lokale arbeidzame bevolking plaatsvindt, zodat op zo kort mogelijke termijn lokale professionals in dienst genomen kunnen worden.

Overigens geeft CTEX op pagina 12 van het businessplan aan dat het datacenter gefaseerd uitgebouwd zal worden ("conservative phased approach"). De realisatie van de overige drie geplande units zal door deze benadering mogelijk niet op korte termijn plaatsvinden. De tweede unit zal pas worden gebouwd wanneer de bezetting van de eerste unit 75% bedraagt.

De vestiging van CTEX in de E-zone Mahuma leidt dus niet onmiddellijk tot ruim 160 nieuwe arbeidsplaatsen. De SER adviseert de regering om de realisatie van de overige drie units nauwlettend te volgen, zodat verder bijgedragen wordt aan de economische impuls en werkgelegenheid.

Stimulering van de instroom van deviezen

Uit het eerder aangehaalde artikel 3, tweede lid, sub b, van de Landsverordening Economische Zones 2000 blijkt dat naast de bevordering van werkgelegenheid een toename van de instroom van buitenlandse valuta een van de criteria van de regering is bij de beoordeling of instelling van een e-zone bijdraagt aan economische ontwikkeling van Curaçao.

⁴ Curaçao Technology Exchange N.V. Businessplan 2011 Revision 10.6 –August 25, 2011, pag 67

Naarmate in een e-zone meer toegevoegde waarde wordt gecreëerd neemt het deviezen genererende vermogen van een e-zone toe, en daarmee tevens de economische impact.

De SER constateert dat de verwachte instroom van deviezen als gevolg van het instellen van de E-zone Mahuma en de vestiging van CTEX niet nader wordt gekwantificeerd in de nota van toelichting bij het ontwerp-landsbesluit of in het businessplan van CTEX.

De SER acht een verduidelijking omtrent de omvang van het deviezen genererende vermogen van de E-zone Mahuma noodzakelijk en vraagt de regering de verwachte instroom van deviezen als gevolg van het instellen van de E-zone Mahuma nader uiteen te zetten en te kwantificeren in de nota van toelichting.

De uitbouw van Curaçao als international centrum van dienstverlening

Op pagina 12 van het CTEX businessplan wordt gesteld dat de economische impact van de vestiging van het datacentrum niet moet worden onderschat, omdat door de vestiging van het datacentrum een nieuwe high tech sector op Curaçao wordt gecreëerd.

CTEX stelt in zijn businessplan verder dat , omdat in de regio geen datacenter van hetzelfde niveau en met een vergelijkbaar aanbod van diensten bestaat, Curaçao zich door de komst van het datacenter van CTEX kan ontwikkelen tot de informatie technologie hub van het Caribisch gebied en Latijns Amerika. CTEX stelt dat de vestiging van het datacentrum aantrekkingskracht zal uitoefenen op de vestiging van andere IT-gerelateerde bedrijven, waardoor Curaçao zich zou kunnen ontwikkelen tot een internationaal centrum voor IT-gerelateerde dienstverlening.⁵

De SER vraagt zich af welke maatregelen de regering voornemens is te treffen gericht op het uitbouwen c.q. versterken van de positie van Curaçao als internationaal centrum van dienstverlening. De SER verwijst hierbij onder andere naar de recente wijziging van de Landsverordening op de winstbelasting 1940. De betreffende landsverordening bewerkstelligt dat de internationaal financieel dienstverlenende sector na het definitief aflopen van de off-shore regeling een fiscale faciliteit kan aanbieden met een met de offshore regeling vergelijkbare effectieve belastingdruk. De regering anticipeert met deze fiscale faciliteit op het wegvallen van het voor internationaal opererende bedrijven fiscaal gunstige off-shore regime in 2019.

In een eerder advies⁶ heeft de SER aangegeven dat in plaats van ad-hoc maatregelen een integraal economisch beleid met een samenhangend pakket aan maatregelen, gericht op het versterken van de economie en de sociaal economische structuur van Curaçao, noodzakelijk is. De uitbouw van Curaçao als international centrum van dienstverlening dient onderdeel uit te maken van een dergelijk integraal economisch beleid.

In deze geeft de SER de regering in overweging een vijfjarig sociaal economisch beleid op te stellen.

Totale bijdrage aan de economische ontwikkeling van Curaçao

Op pagina 7 van de nota van toelichting stelt de regering dat de bouw van het datacentrum op zich reeds een noemenswaardige economische impuls voor Curaçao inhoudt.

De SER heeft in de ontvangen documentatie geen economische impact studie aangetroffen waarin de omvang van de bijdrage aan de Curaçaose economie, die met de bouw en

Curaçao Technology Exchange N.V. Businessplan 2011 Revision 10.6 –August 25, 2011 pag. 12.

⁶ Zie onder andere het advies van de SER inzake Landsverordening tot aanpassing van de omzetbelasting, het formele belastingrecht en aanverwante belastinglandsverordeningen d.d. 22 februari 2013 (Ref.nr.: 052/2013-SER)

vestiging van het datacentrum van CTEX in de E-zone Mahuma wordt geleverd, is gekwantificeerd.

De bouw en vestiging van het datacentrum van CTEX heeft ongetwijfeld een economische impact. De SER was niet in staat een kwantitatieve analyse te doen van de economische impact, maar wil in deze tocht de volgende opmerkingen plaatsen.

Door de bouw van het datacentrum van CTEX nemen de particuliere investeringen eenmalig toe en genereert invoer en werkgelegenheid.

De operationele activiteiten van CTEX hebben een positief spin-off effect op de economie. De spin-off effecten en de toename in consumptie en investeringen leiden tot een toename van de productie van lokale bedrijven en van het BBP.

De bouw van het datacentrum heeft als gevolg van de hiervoor noodzakelijke import een negatief effect op de handelsbalans. De vestiging van CTEX in E-zone Mahuma zal pas op (middel)lange termijn zorgen voor een reële toename van de deviezenvoorraad.

De SER dringt er bij de regering op aan de omvang van deze effecten inzichtelijk te maken in de nota van toelichting.

3.2. Levering van diensten aan het buitenland/binnenland

Op pagina 6 van de nota van toelichting wordt aangegeven dat de diensten die CTEX zal gaan leveren onder andere betrekking hebben op het administreren, beheren en verbinden van data aan *-in beginsel-* internationale cliënten.

In het businessplan van CTEX wordt reeds uitgegaan van levering van diensten aan de lokale ondernemers. Op pagina 46 van het businessplan wordt een overzicht van potentiële klanten weergegeven. Uit dit overzicht blijkt dat CTEX ervan uit gaat dat 6% van het toekomstige klantenbestand zal bestaan uit, op Curaçao gevestigde bedrijven en instellingen, zoals de MCB-bank, Refineria Isla, Aqualectra, UTS, de Centrale Bank en andere op Curaçao gevestigde banken en verzekeringsmaatschappijen.

De SER vraagt aandacht voor de in artikel 4 van het ontwerp-landsbesluit opgenomen bepaling dat in of vanuit de E-zone Mahuma uitsluitend diensten mogen worden verleend in overeenstemming met artikel 1, eerste lid, onder d, en artikel 2 van de Landsverordening economische zones 2000.

Uit deze bepaling vloeit voort dat in principe alleen diensten aan het buitenland geleverd mogen worden.

De SER kan zich voorstellen dat CTEX, gezien het unieke karakter van het pakket aan diensten en een gegarandeerde beschikbaarheid en betrouwbaarheid van levering die verder niet op het eiland aanwezig is, ook voor lokale ondernemingen een meerwaarde kan hebben en levering aan de lokale markt daardoor gewenst is.

De SER kan de economische gevolgen van levering van diensten aan het binnenland door CTEX niet overzien. De SER vraagt zich in deze af in hoeverre er sprake zal zijn van verstoring van de level playing field, omdat CTEX door de fiscale voordelen die in een e-zone van toepassing zijn lagere overheadkosten heeft dan een bedrijf buiten de e-zone.

De SER constateert tevens dat een aanvraag voor een vergunning voor levering van diensten aan het binnenland geen deel uitmaakt van de informatie die door de SER is ontvangen terwijl de SER op de hoogte is dat CTEX reeds actief lokale bedrijven benadert voor het leveren van datacentrum diensten.

Ingevolge artikel 7, zesde lid, van de Landsverordening economische zones 2000 kan door de Minister van Economische Ontwikkeling, handelende in overeenstemming met de Minister van Financiën, een vergunning worden verleend voor de levering aan het binnenland van diensten die met of ten behoeve van elektronische communicatie- en informatiemogelijkheden kunnen worden verricht.

Aan deze vergunning kunnen voorschriften worden verbonden met betrekking tot onder meer de prijs, de kwaliteit en de distributie van diensten, alsmede tot het voorkomen van ongewenste verstoringen van de binnenlandse markt. In de memorie van toelichting bij de Landsverordening economische zones 2000 wordt gesteld dat indien een vergunning wordt verleend de levering aan het binnenland niet meer mag bedragen dan 25% van de omzet. Voor levering van diensten aan het binnenland worden de normale belastingtarieven gehanteerd.

De SER vraagt de aandacht van de regering hiervoor opdat de vereiste vergunning(en) tijdig worden afgegeven.

3.3 Juridische aspecten

Boeteclausule bij overdracht van eigendom van het terrein

Artikel 2, derde lid, van de Landverordening economische zones 2000 bepaalt dat in het instellingslandsbesluit voorschriften worden opgenomen waaraan moet zijn voldaan in geval van overdracht van de eigendom van het terrein dan wel de vestiging of overdracht van een beperkt zakelijk recht daarop. In onderhavig ontwerp-landsbesluit zijn de betreffende voorschriften opgenomen in artikel 5 tot en met 10.

In artikel 5, tweede lid en artikel 8, tweede lid, van het ontwerp-landsbesluit instelling E-zone Mahuma wordt bepaald dat bij niet naleving van de voorschriften opgenomen met betrekking tot de overdracht van de eigendom van het terrein dan wel de vestiging of overdracht van een beperkt zakelijk recht de verkrijgende partij een onmiddellijk opeisbare som ter grootte van NAf. 5.000,- verbeurt ten gunste van de verkopende partij.

De SER heeft bij Wetgeving en Juridische Zaken navraag gedaan naar de herkomst van het bedrag van NAf. 5000,-. De SER heeft van Wetgeving en Juridische Zaken vernomen dat de boete van NAf. 5.000,- gebaseerd is op de Strafregering Eilandsverordeningen (P.B. 1952, no. 3).

De Strafregering Eilandsverordeningen is expliciet opgenomen in de negatieve lijst.

De SER concludeert dan ook dat het bovengestelde impliceert dat de Strafregering Eilandsverordeningen sinds 10 oktober 2010 is komen te vervallen.

In het kader van de harmonisatie van de boetebepalingen opgenomen in de fiscale wetgeving stelt de SER voor om bij het bepalen van de hoogte van het te verbeuren bedrag aansluiting te zoeken bij Art. 52, eerste lid, van de Algemene landsverordening Landsbelastingen. In artikel 52, eerste lid, van de Algemene landsverordening Landsbelastingen wordt Overtreding van krachtens de belastingverordening bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgestelde bepalingen, voor zover die overtreding is

aangemerkt als strafbaar feit, gestraft met geldboete van de derde categorie (maximaal NAf. 10.000,-).

Bestuursrechtelijke boete in privaatrechtelijke overeenkomst

De SER is daarnaast van oordeel dat bij de verkoop van een perceel sprake is van een privaatrechtelijke rechtsverhouding die beheerst wordt door regels van het burgerlijk recht. Naar de mening van de SER dienen partijen dientengevolge zelf invulling te geven aan de consequenties verbonden aan niet nakoming van een overeenkomst.

Het is voor de SER niet duidelijk waarom de regering door middel van een boeteclausule meent te moeten bewerkstelligen dat de overdracht van het perceel aan een rechtspersoon plaatsvindt. Immers, de verkrijgende partij kan zich ingevolge artikel 3, eerste lid, van Landsverordening Economische Zones 2000 niet vestigen in de e-zone als deze geen rechtspersoon met een in aandelen verdeeld blijkt kapitaal te zijn.

De SER geeft aan de regering in overweging het opnemen van een boeteclausule in het ontwerp-Landsbesluit instelling E-zone Mahuma nader te laten onderzoeken.

Parkeren op eigen terrein

In artikel 11 van het landsbesluit instelling E-zone Mahuma wordt aangegeven dat voldoende parkeergelegenheid aanwezig moet zijn, en dat ter beoordeling van de Minister.

De bepaling inzake voldoende parkeergelegenheid op het terrein is op grond van het Eilandelijk Ontwikkelingsplan (EOP) en op grond van het beleid uit 2001 in het ontwerp-landsbesluit opgenomen ter voorkoming van parkeeroverlast.

De SER vraagt aandacht voor het feit dat de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Planning (ROP) van het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) de verantwoordelijke instantie is voor de toetsing van parkeeraangelegenheden, maar dat ingevolge artikel 11 van het onderhavige landsbesluit de Minister beoordeelt of de parkeergelegenheid voldoende is.

De SER adviseert de regering om artikel 11 aan te passen met dien verstande dat de zinsnede "van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning " wordt toegevoegd achter het woord minister.

3.4 Financiële implicaties

Met betrekking tot de financiële implicaties wordt in de paragraaf inzake de financiële consequenties, zoals is opgenomen in de nota van toelichting bij het ontwerp-landsbesluit houdende algemene maatregelen tot de instelling van een economische zone, onder de naam E-zone Mahuma, enkel gesteld dat de instelling van de E-zone Mahuma geen nadelige gevolgen heeft voor de Staatskas.

Het Ministerie van Financiën stelt in zijn advies gedateerd 21 december 2012 inzake de aanvraag van CTEX voor de instelling van een E-zone op Mahuma dat het CTEX project (nieuwe) arbeidsplaatsen zal creëren waardoor de inkomsten van de overheid via loonbelasting en sociale premies positief beïnvloed worden. Tevens stelt het Ministerie van Financiën dat het winstbelastingtarief in een e-zone niet nul maar een gereduceerd tarief is van twee procent, en dat hierdoor de belastingopbrengsten voor de overheid vanwege de bijdrage van het project zullen toenemen. Het Ministerie van Financiën stelt daarbij verder dat het een nieuw project betreft dat zonder de faciliteiten van de Landsverordening economische zones 2000 waarschijnlijk niet van de grond zou zijn gekomen op Curaçao.

Naar het oordeel van de SER wordt in de financiële paragraaf van de nota van toelichting en in het advies van het Ministerie van Financiën onvoldoende inzicht gegeven met betrekking tot de financiële consequenties voor de overheid van de instelling van de E-zone Mahuma. Op pagina 21 van het businessplan is een financial statement summary opgenomen waarin voor de jaren één tot en met tien onder meer verwachtingen over omzet, cost of sales, bedrijfslasten, bruto omzet, en belastingen per jaar zijn opgenomen. Onderstaande tabel 1 geeft enkele van de cijfers uit de financial statement summary van CTEX weer die meer inzicht geven in de financiële implicaties voor de overheid van de vestiging van CTEX in E-zone Mahuma.

Tabel 1. Financial Statement Summary (in US dollar 000's)⁷

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10
Net revenues¹	550	6,506	13,721	18,766	25,182	34,389	40,080	44,662	50,464	55,535
Operating income²	2	(2,193)	2,146	4,846	9,021	15,355	20,509	23,294	27,511	30,748
Taxes³	-	1	16	66	151	279	383	441	526	593

¹) net revenues: omzet van de onderneming; "cost of goods sold" zijn hierop nog niet in mindering gebracht

²) Operating income: winst voor interest en belastingen

³) Taxes: af te dragen (winst)belasting

Uit het bovenstaande financiële overzicht valt te herleiden dat de af te dragen winstbelasting vanaf jaar zeven ongeveer 2% bedraagt, terwijl in de jaren ervoor dit percentage minder dan 2% bedraagt. De afdracht over de verwachte winst neemt toe van US dollar 1,000 in het tweede jaar tot US dollar 593,000 in het tiende jaar dat het bedrijf operationeel is. Andere inkomsten van de overheid betreffen de inkomsten uit de erfpachtcanon.

Artikel 11 van de Landsverordening comptabiliteitsvoorschriften Curaçao (A.B. 2010 no. 87) bepaalt dat in de toelichting bij het ontwerp van een landsbesluit houdende algemene maatregelen een afzonderlijk onderdeel opgenomen wordt waarin de financiële gevolgen voor en de dekking door het land worden gemeld. In de bijbehorende memorie van toelichting staat vermeld dat met artikel 11 beoogd wordt dat er zorgvuldig naar de financiële effecten van nieuwe wet- en regelgeving gekeken wordt, waarbij zowel met de baten als met de lasten rekening wordt gehouden.

Onder verwijzing naar bovengenoemde wetgeving en de beschikbare financiële gegevens, dringt de SER er bij de regering op aan de financiële consequenties van de instelling van een E-zone Mahuma en de vestiging van CTEX nader uiteen te zetten in de nota van toelichting, waarbij zowel de baten- als de lastenzijde worden meegenomen.

⁷ Curaçao Technology Exchange N.V. Businessplan 2011 Revision 10.6 –August 25, 2011, pag. 19-20.

4. Conclusie

Het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen strekkende tot de instelling van een economische zone als bedoeld in de Landsverordening economische zones 2000 (P.B. 2011, no. 17 (G.T.)) strekt tot de instelling van een economische zone onder de naam E-zone Mahuma.

De Curaçao Technology Exchange N.V. (CTEX) heeft een verzoek ingediend voor het instellen van een E-zone in Mahuma en het aanwijzen van een beheerder.

Artikel 3, tweede lid sub c, van de Landsverordening economische zones 2000 bepaalt dat de toelating tot een economische zone slechts wordt verleend indien van het door de rechtspersoon uit te oefenen bedrijf verwacht kan worden dat het zal bijdragen tot de economische ontwikkeling van Curaçao.

Deze bijdrage aan de economische ontwikkeling van Curaçao kan plaatsvinden door:

- de uitbouw van Curaçao als internationaal distributiecentrum door goederen in hoofdzaak naar het buitenland te verhandelen, dan wel als internationaal centrum van dienstverlening door diensten in hoofdzaak aan het buitenland of aan in een economische zone gevestigde bedrijven te verlenen;
- de stimulering van de instroom van deviezen op Curaçao; of
- de directe of indirecte bevordering van werkgelegenheid.

De vereisten voor toe te laten ondernemingen tot een e-zone zoals opgenomen in artikel 3, tweede lid sub c, van de Landsverordening economische zones 2000 zijn zodanig dat een onderneming met een beperkte bijdrage aan de economie van Curaçao in principe reeds in aanmerking komt voor toelating. De SER geeft de regering in overweging om, rekeninghoudend met de internationale concurrentiepositie van Curaçao als vestigingsplaats, de substance eisen opgenomen in de Landsverordening Economische Zones 2000 aan te scherpen, zodat een reële bijdrage aan de economie van Curaçao in grotere mate is verzekerd.

De SER juicht de instelling van de E-zone Mahuma toe, maar veroorlooft zich opmerkingen te plaatsen met betrekking tot:

- het vervullen van functies door lokaal personeel;
- het ontbreken van inzicht in de bijdrage aan de lokale economie;
- de mogelijke levering aan de binnenlandse markt; en
- het ontbreken van inzicht in de financiële consequenties voor de overheid.

Volgens de opgave in het businessplan van CTEX worden in totaal ongeveer 160 arbeidsplaatsen gecreëerd, die aanvankelijk door zowel internationale als lokale professionals ingevuld zullen worden.

De SER juicht de toename van werkgelegenheid toe, voor zover het functies betreft die op de korte of middellange termijn lokaal vervuld kunnen worden.

De SER acht het in dit verband daarom noodzakelijk dat om-, her- en bijscholing van de lokale arbeidzame bevolking tijdig plaatsvindt, zodat op zo kort mogelijke termijn lokale professionals in dienst kunnen worden genomen.

De realisatie van de volledige 160 nieuwe arbeidsplaatsen zal niet op korte termijn plaatsvinden aangezien CTEX in het businessplan vermeldt dat het datacenter gefaseerd uitgebouwd zal worden. De tweede unit van uiteindelijk vier units zal worden gebouwd

wanneer de bezetting van de eerste unit 75% bedraagt. De vestiging van CTEX in de E-zone Mahuma leidt daardoor op korte termijn tot ruim 40 nieuwe arbeidsplaatsen. De SER adviseert de regering om de realisatie van de overige drie units nauwlettend te volgen, zodat verder bijgedragen wordt aan de economische impuls en werkgelegenheid.

Volgens de nota van toelichting bij het ontwerp-landsbesluit zullen door de instelling van de E-zone Mahuma op langere termijn deviezen voor Curaçao worden gegenereerd. De SER heeft geconstateerd dat deze opmerking niet nader wordt gekwantificeerd.

De SER acht een verduidelijking omtrent de omvang van het deviezen genererende vermogen van de E-zone Mahuma noodzakelijk en vraagt de regering de verwachte instroom van deviezen als gevolg van het instellen van de E-zone Mahuma nader uiteen te zetten en te kwantificeren in de nota van toelichting.

CTEX stelt in zijn businessplan dat , omdat in de regio geen datacenter van hetzelfde niveau en met een vergelijkbaar aanbod van diensten bestaat, Curaçao zich door de komst van het datacenter van CTEX kan ontwikkelen tot de informatie technologie hub van het Caribisch gebied en Latijns Amerika.

De SER vraagt zich af welke maatregelen de regering voornemens is te treffen gericht op het uitbouwen c.q. versterken van de positie van Curaçao als internationaal centrum van dienstverlening.

In deze geeft de SER de regering in overweging een vijfjarig sociaal economisch beleid op te stellen. De uitbouw van Curaçao als international centrum van dienstverlening dient onderdeel uit te maken van een dergelijk integraal economisch beleid.

In de nota van toelichting stelt de regering dat de bouw van het datacentrum op zich reeds een noemenswaardige economische impuls voor Curaçao omvat.

De SER heeft in de ontvangen documentatie geen economische impact studie aangetroffen waaruit de omvang van de bijdrage aan de Curaçaose economie, die met de bouw en vestiging van het datacentrum van CTEX in de E-zone Mahuma wordt geleverd, via de export van diensten en de spin-off effecten in andere sectoren, blijkt.

De SER dringt er bij de regering op aan de omvang van de bijdrage aan de Curaçaose economie te kwantificeren in de nota van toelichting.

In het businessplan van CTEX wordt reeds uitgegaan van levering van diensten aan de lokale ondernemers. De SER constateert dat een aanvraag voor een vergunning voor levering van diensten aan het binnenland geen deel uitmaakt van de informatie die door de SER is ontvangen.

De SER kan zich voorstellen dat CTEX, gezien het unieke karakter van het pakket aan diensten en een gegarandeerde beschikbaarheid en betrouwbaarheid van levering die verder niet op het eiland aanwezig is, ook voor lokale ondernemingen een meerwaarde kan hebben en levering aan de lokale markt daarom gewenst is.

De levering aan de lokale markt van diensten, die met of ten behoeve van elektronische communicatie- en informatiemogelijkheden kunnen worden verricht, door in een e-zone gevestigde onderneming wordt in de Landsverordening economische zones 2000 toegestaan indien hiervoor door de Minister van Economische Ontwikkeling, handelende in overeenstemming met de Minister van Financiën, een vergunning is verleend.

Naar het oordeel van de SER wordt in de financiële paragraaf van de nota van toelichting en in het advies van het Ministerie van Financiën onvoldoende inzicht gegeven in de financiële consequenties voor de overheid van de instelling van de E-zone Mahuma. In de nota van toelichting bij het onderhavige ontwerp-landsbesluit wordt enkel gesteld dat de instelling van de E-zone Mahuma geen nadelige gevolgen heeft voor de Staatskas.

Onder verwijzing naar Artikel 11 van de Landsverordening comptabiliteitsvoorschriften Curaçao (A.B. 2010 no. 87) en de beschikbare financiële prognoses in het businessplan van CTEX, dringt de SER er bij de regering op aan de financiële consequenties van de instelling van een E-zone Mahuma en de vestiging van CTEX nader uiteen te zetten in de nota van toelichting, waarbij zowel de baten- als de lastenzijde worden meegenomen.

De SER vraagt met het oog op het waarborgen van een zo groot mogelijk bijdrage aan de economie van Curaçao aandacht voor de in dit advies gegeven standpunten inzake de ontwerp-landsbesluit houdende algemene maatregelen strekkende tot de instelling van E-zone Mahuma en geeft de regering in overweging om het ontwerp-landsbesluit houdende algemene maatregelen strekkende tot de instelling van de E-zone Mahuma nader te doen analyseren en nader te motiveren.

Namens de Sociaal Economische Raad,

De fungerend Voorzitter,

mr. J.H. Jacobs

De Secretaris,

mw. drs. J.J. Provence